

Kalaallit ujaraataasa erlinnartut uppersaatigisinnaasannik periarfissanik assigiinngitsunik nassuiaasioqqullugit kingusinnerpaamik UPA 2016-mi saqqummiunneqartussamik Naalaakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aaliangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Akissuteqaat

(Aningaasaqarnermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq)

Ujaqqanut pinneraasiassanut Kalaallit Nunaanneersunut tunngatillugu ineriartortitsinissamut periarfissat pillugit Inatsisartut peqatigalugit oqallinnissamut periarfissinneqaramik Naalakkersuisut qujapput.

Aallarniutigalugu Naalakkersuisut eqqumaffigeqqussavaat oqaaseq ”ujaqqat erlinnartut” suliffissuaqarnermi atornerarunnaarsimammat. Tamatumunnga pissutaavoq ujaqqat pinneraasiassat arlallit oqaatsimi ”ujaqqat erlinnartut” ilaangitsut, ullumikkut ”ujaqqanik erlinnartunik” taaneqartartutut naleqartigisinnaammata imaluunniit naleqarnerusinnaallutik. Taamaattumik ullumikkut ataatsimoortumik taaguut ”ujaqqat pinneraasiassat” atornerarpoq.

Maannakkorpiaq uagut nunatsinni akuersissummik allagartaliisarnermut aaqqissuussisimannigilugit, kisianni ujaqqanut pinneraasiassanut nunatsinneersunut akuersissummik allagartaliisarinnissamut periarfissat assigiinngitsut misissorneqassasut, siunnersuuteqartoq Naalakkersuisut isumaqatigilluinnarpaat. Tamannarpiaq ”Kalaallit Nunaanni ujaqqanut pinneraasiassanut inuussutissarsiuteqarnermik ineriartortitsinissamut inuiaqatigiinni periarfissat pillugit nassuiaammi”, Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalakkersuisoqarfimmit aamma Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernernullu Naalakkersuisoqarfimmit suliarineqartumi inerniliinerit ilagaat. Nassuiaat ulloq 10. juni 2015 tusarniaassutigineqarpoq aammalu tusarniaanermut akissuteqaatit misissorneqaleruttorput. Nassuiaat inaarutaasoq piaartumik tamanut saqqummiunneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Nassuiaammi akuersissummik allagartaliisarnerit marluk assigiinngitsut nassuiarneqarput; ataaseq aatsitassalerinermik aallussiviusoq, ilaatigullu ataaseq nittarsaassisarnermik aallussiviusoq. Aatsitassalerinermut tunngasumik akuersissummik allagartaliisarnermi, ujarak pinneraasiassaq assersuutigalugu rubiniunersoq aalajangersimasumik pitsaassusilik, immikkut ilisimasallip nalilersuina pisisussap takusassavaa, peqatigisaanillu akuersissummik allagartaliisarneq annikitsumik aatsitassarsiornissamut pisinnaatitsissummik pigisaqartumut akigititassamik aalajangersaanermi iluaqutaasinnaassaaq. Akuersissummik

allagartaliisarneq nittarsaassisarnermik aallussiviusoq, ujaqqap pinnerasaasiassap aatsitassatut piginnaaneqarneranut tunngassuteqanngilaq, kisianni ileqqorissaarnikkut pissutsit illersorneqarsinnaasut atuutsillugit paaasarneq pillugu tunngavissarititanut tunngassuteqarluni, tassanilu Kalaallit Nunaat nunanut ujaqqanik pinnerasaasiassanik tunisassiorunut allarpassuarnut sanilliullugu, annikitsumik aatsitassarsiorluni aatsitassarsiorfimmik ingerlatsinerup piujuartitsiviunissaanik qulakkeerinissamut inatsisitigut piunasaqaateqarluni, allaassuteqarpoq. Akuersissummik allagartaliinermi nittarsaassinissamik aallussiviusumi aamma ujaqqamik pinnerasaasiassamik katersisup, ujaqqap pinnerasaasiassap nunamit suminngaaneernerata sumilu nassaarineqarsimanerata oqaluttuarineqarneratigut, ujaqqat pinnerasaasiassat naleqarnerutilernissaannik aallussiviusinnaavoq.

Nassuiaammi periusissatigut suliniuteqarnermi siunnerfissat arlallit ilaapput, ilanngullugit Kalaallit Nunaanni akuersissummik allagartaleeriaatsimik inerisaanissamut tunngatillugu iluaqutissartaasut ajoqutissartaasullu misissorneqarnissaat. Akuersissummik allagartaleeriaatsimik pilersitsinermi Kalaallit Nunaat qanoq iluaquserneqassanersoq, allagartaq akuersissut oqaatsit suut atorlugit suliarineqassanersoq, taamaattoqassappat akuersissut allagartaliusaaq sunaassanersoq, aammalu tassunga atatillugu aningaasartuutaasussat ilaatigut misissorneqassapput.

2015-imi novembarip naalernerani Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalakkersuisoqarfik, Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfik suleqatigalugu annikitsumik aatsitassarsiorneq pillugu ataatsimeersuarnermik ingerlatsissamaarpoq. Ataatsimeersuarnermi assigiinngitsunik oqalugiartoqassaaq, paasissutissanut najoqqutassat assigiinngitsut tunniunneqassallutik aammalu suliaqarluni ataatsimiinnerni peqataanissamut periarfissaqarluni. Aammattaaq ataatsimeersuarnerup nalaani nalinginnaasumik oqallittoqassaaq, tassani qulequttat soorlu akuersissummik allagartaliisarneq, annikitsumik aatsitassarsiornermut maleruagassat, paasissutissanut najoqqutassat aamma siunissami annikitsumik aatsitassarsiornermut suliaasaqarfiup ineriartortinneqarnissaa, annikitsumik aatsitassarsiornermut pisinnaatitsissummik pigisaqartut aamma ataatsimeersuarnermi peqataasut allat peqatigalugit qaqinneqassallutik.

Ujaqqanut pinnerasaasiassanut Kalaallit Nunaanneersunut akuersissummik allagartaleeriaatsimik pilersitsisoqarsinnaanissaa sioqqullugu annikitsumik aatsitassarsiornermut suliaasaqarfiup ineriartortinneqarnissaa pillugu annikitsumik aatsitassarsiornermut pisinnaatitsissummik pigisaqartut pilersitsiviulluartumik oqaloqatiginissaat Naalakkersuisut pingaartippaat. Taamaattumik 2015-imi novembarimi annikitsumik aatsitassarsiorneq pillugu ataatsimeersuarnermit inerniliinerit aamma akuersissummik allagartaleeriaatsimi iluaqutissartaasut ajoqutissartaasullu nalilersorneqarneranni ilaatinneqartussaassapput, taamaalillunilu ujaqqanik pinnerasaasiassanik Kalaallit Nunaanneersunik akuersissummik allagartaliisarnermut periarfissat assigiinngitsut pillugit nassuiaammik UPA2016-imi saqqummiussereernissaq

siunertaqartussaangilaq. Kisiannili Naalackersuisut siunnersuutigaat UKA 2016-imut nassuiaammik taamaattumik suliaqartoqassasoq.

Tamanna tunngavigalugu Naalackersuisut inassutigaat siunnersuut itigartinneqassasoq, kisianni pilersitsiviulluartumik oqallinnissaq qilanaaralugu.